

Input Rondetafelgesprek Media & Persvrijheid

Overzicht Regionale Publieke Omroep: bedreigingen, intimidatie en geweld

RTV Noord

- Verschillende brieven met dreigende taal en 'ophang'-tekeningen richting met name vrouwelijke medewerkers in de radiostudio (aangifte van gedaan);
- De dreiging om het pand in brand te steken (melding van gedaan bij de politie);
- Een vorm van bedreiging van een harde kern-hooligan aan het adres van de vaste volger van de plaatselijke FC (melding van gedaan bij de politie);
- Stickers fakenieuws op de voordeur (melding gedaan bij de politie);
- Verwensingen en grote woorden tijdens verschillende boerenprotesten;
- Lastigvallen en verwensingen bij protest van Viruswaanzin;
- Inmiddels overgegaan tot het inzetten van beveiliging bij het verslag doen van demonstraties/protesten;
- Afgelopen zaterdag was er een indringer op de redactie. De eindredacteur van dienst liet weten als volgt:
 - o "Een man die er niet hoorde te zijn is er vanmiddag in geslaagd de redactie op te komen. De man is binnengekomen via de audiotechnicus van Café Martini die dacht dat het een artiest was voor de uitzending. Door kordaat handelen van Stefan Bleeker is de man weer mee naar buiten gegaan. Het was een Engelssprekende man met warrige teksten. Vanaf de redactie is de politie gebeld. Die kijkt of ze de man in omgeving van de Mediacentrale nog kunnen vinden. De man had een opvallend uiterlijk, met een hoedje. Ik informeer de collega's waarin ik iedereen waarschuw om waakzaam te zijn bij het binnen laten van mensen en altijd te vragen wat ze komen doen en voor wie ze komen.
 - o En: "Ook contact gehad met Jacqueline van Wijk (politie). De bewuste man heeft een mail gestuurd naar de redactie met in het Engels een hoop wartaal en een telefoonnummer waarop hij gebeld wil worden voor 21 juli. Het wordt vanmiddag nog opgepakt."
 - o In het weekend is er ook aangifte gedaan. Later op de dag heeft de man een bedreigende email verstuurd.

Omroep Brabant

- Boeren actievoerders met trekkers voor de deur;
- Inhuur beveiligers bij de hoofdlocatie van Omroep Brabant, rond avondklokrellen waarbij Pers vogelvrij verklaard werd;
- Maandelijks overleg tussen hoofdredactie en Officier van Justitie & politie over geweldsbedreigingen;
- Verbale agressie en scheldpartijen tegen verslaggevers op straat is inmiddels standaard (!) geworden;
- Bij elk item wordt nagedacht over mogelijke inzet van beveiligers;
- Bedreiging van crimi-verslaggever Joachems door Klaas Otto (nog steeds online: https://www.instagram.com/p/COugNTStmac/?utm_source=ig_web_copy_link);
- Steen door raam fotograaf na oudjaarsnacht;
- Opjagen 112-fotograaf in een steeg rond avondklokrellen;
- Vluchten van journalisten rond NAC-NEC;
- Bedreigingen verslaggever na WillemII-feest;
- Intimidatie via social media van diverse verslaggevers van de omroep.

RTV Utrecht

- Minder problemen dan bij een aantal andere regionale omroepen, maar dat komt vooral omdat men veel voorzichtiger is geworden en bij voorkeur niet meer live staat op de wijk Kanaleneiland en delen van de wijk Overvecht;
- Verder een aantal keren aangifte gedaan van diefstal en vernieling apparatuur.

Omroep Flevoland

- Cameraman camera afgepakt;
- Verslaggeefster online bedreigd n.a.v. verhalen Oostvaardersplassen;
- Tweemaal tijdens een live bijdrage in Oostvaardersplassen geprobeerd d.m.v. fysiek geweld te intimideren;
- Eindredacteur half jaar gestakt, inclusief bedreiging 'we weten waar je woont en dus ook je kinderen';
- Op Urk is een daadwerkelijke no-go situatie ontstaan bij ongeregelheden: nooit gaan journalisten alleen en altijd met anonieme wagens;
- Verslaggevers bekogeld met zwaar vuurwerk op Urk;
- Bekogeld met van alles en nog wat op andere plekken in de provincie;
- Verslaggeefster die stand-upper maakt op dijk bij boerderij die illegale werknemers huisvest (na eerste publicatie van researchverhaal voor opvolgend verhaal) en waarvan eigenaresse als CDA-politica in raad vertelde hoe strak overheid moet optreden tegen dit soort zaken; geïntimideerd door echtgenoot;
- Vuurwerkbom in en onder satelliet-wagen op Urk;
- Verslaggeefster die bij boerenprotesten wordt omringd door boeren en wordt 'toegezongen';
- Online scheldpartijen en bedreigingen aan journalisten, ontelbare malen;
- Dreigen brandbom bij omroep naar binnen te gooien op sociale media;
- Dreigen verslaggevers in elkaar te slaan als ze naar bepaald gebied gaan.

Omroep West

- **Jaarwisselingen**
Sinds aantal jaar met steekvesten aan op pad tijdens de jaarwisseling. Afspraak moeten maken v.w.b. onze veiligheid dat bij betreden Duindorp door onze verslaggevers in deze dagen van jaarwisseling er altijd eerst een melding gaat naar de politie. Die dan ter plekke komt langsrijden.
- **Jaarwisseling 2019-2020**
Onze collega's Anita Janssen (verslag) en Govert Overbeeke (camera) zijn tijdens de jaarwisseling bekogeld met vuurwerk. Dat gebeurde in Leiden. Gemeld bij Persveilig. Aangifte gedaan. Toelichting: Govert vertelde dat hij een interview draaide tussen gezellige types in Leiden, toen ze tijdens het tweede interview ineens werden bekogeld. Het ging volgens Govert om 3 tot 4 zware knallen. Het was volgens hem geen toeval dat het vuurwerk op ze afkwam, ze waren volgens hem letterlijk mikpunt.
- Verslaggever Curt Fortin en Govert Overbeeke (camera) krijgen eieren naar hun hoofd gegooid in Duindorp, uitgescholden en zien auto Omroep West vernield. Aangifte gedaan.
- Bedreigingen (telefonisch) aan het adres van verslaggevers Anniek Enthoven en Sander Knura n.a.v. publicaties over Delftse onderwereld. Leidde destijds tot overleg aan tafel met bureauchef Delft en tijdelijke 24-uurs bewaking bij ons pand. Wel afstemming toen met politie, geen aangifte gedaan.

Omroep Zeeland

- Bommelding. Aangifte gedaan. Dader is bekend verhoord en veroordeeld. Hoger beroep loopt. Bij rechtszaak geweest.
- Journalist is aantal maanden geleden van de A58 gereden. Aangifte gedaan en gemeld bij persveilig. Dader onbekend.
- Tijdens de coronarellen voor het stadhuis Vlissingen is ook een groep naar de omroep getrokken. Politie geïnformeerd en de groep van 30 voornamelijk jongeren zijn aangehouden.
- Tijdens de Corona-rellen is een still gemaakt van een journalist die hierover heeft bericht. Die is op sociale media geplaatst met naam en toenaam van de betrokken journalist. Geen aangifte gedaan.

Omroep Gelderland

- Farmers Defence Force (FDF).
 - Op locatie bij boerenprotesten, geduw en getrek. Ook verbaal nare opmerkingen richting onze verslaggever.
 - Na een te vroeg gepubliceerd artikel over een vrijheidsvuur: Bedreigingen: 'we komen wel even langs'.
 - Na publicatie van ons veedossier ben ik online weggezet als extreem linkse dierenactivist met foto en woonplaats.
- De Graafschap. Verslaggevers zijn 'gevlucht' nadat ze dreigden te worden belaagd door fans van de voetbalclub De Graafschap bij een mislukt promotiefeestje.
- Brand in een stal. Verslaggever werd omsingeld door boze eigenaren.

RTV Oost

- Rond voetbalwedstrijden en demonstraties (Boerenprotest, Corona, BLM) structureel alert zijn – emoties willen nog wel eens hoog oplopen. Auto's met logo's zetten we veiligheidshalve op opstand. Voorbeeld: zelfs in feestelijke sfeer bij promotiefeest Go-Ahead Eagles blijkt een klap zo opgelopen. Cameraman en verslaggever zijn elkaars ogen – in dit soort omstandigheden op z'n minst als duo op pad, maar het is steeds meer de vraag of dit nog wel genoeg is.
- Verslaggeefster in Enschede ziet forse kras over haar nieuwe leaseauto. Niet duidelijk of dit een gerichte actie is geweest, maar het voelt hoedanook ongemakkelijk. Bij verslaggever in Zwolle een soortgelijk incident.
- Tijdens boerenprotesten koos een aantal boeren RTV Oost als protestlocatie. Actie richtte zich niet tegen de omroep en er was letterlijk geen dreigement, maar zware landbouwtrekkers in optocht rondjes rond de studio is voor de minimale avondbezetting dreigend. In dit soort gevallen kunnen we snel een beveiligingsbedrijf inschakelen, maar je loopt altijd achter de feiten aan.
- Verslaggevers op locatie bij een crimesite in Zwolle wordt het werk onmogelijk gemaakt, omdat omwonenden geen pottenkijkers dulden.
- 'Gedupeerden' willen na een artikel nog wel eens verhaal halen: meestal verbaal, maar soms ook fysiek. Zo kwam een ondernemer woedend naar de studio n.a.v. een artikel over het faillissement van zijn bedrijf, waar hij slechts met moeite in bedwang kon worden gehouden. De man heeft de betrokken verslaggever wekenlang met de dood bedreigd en daarnaast gedreigd het pand van RTV Oost in brand te steken. Uit voorzorg heeft de verslaggever het logo van de leaseauto laten verwijderen.

- Eigenaren van (malafide) zorgbureaus die verhaal komen halen over onze berichtgeving. Een bureau kwam met drie kleerkasten. Geen rechtstreekse bedreiging, wel intimidatie. Een ander bureau met een advocaat die met van alles en nog wat dreigde. Ook een poging tot intimidatie, niet op gereageerd, nooit meer wat van gehoord.
- Een belletje vanuit de TBS-kliniek van een meneer die denkt dat we zijn naam in onze berichtgeving hebben gebruikt, want als hij zichzelf googelt komt hij op onze site uit. De man heeft bij zijn voormalig schoonouders een briefje door de deur gegooid dat hij hun dochter zou vermoorden. Vervolgens probeerde hij dat ook met een groot aantal messteken, ze overleefde ternauwernood. De man zelf is rustig (want anders mag hij niet bellen vanuit de kliniek). Zijn broer die later belt is volledig over de rooie en dreigt met van alles en nog wat. Dat is niet prettig gezien het milieu waar hij uitkomt. Uiteindelijk opgelost met de nieuwe vriendin van de TBS-er. Vanuit het criminele milieu komen er overigens met enige regelmaat - meestal via advocaten - berichten dat (vastzittende) criminelen niet blij zijn met onze berichtgeving over hen.
- Onze verslaggever/correspondent wordt tijdens één van de eerste avondklok-avonden in Almelo uitgescholden door een agent die dreigt met arrestatie. Puur vanwege zijn aanwezigheid in de stad. De verslaggever heeft een perskaart en een avondklokverklaring van RTV Oost. Hij heeft zelf de indruk dat zijn Turkse afkomst de oorzaak is van de behandeling door de politie.
- Verbaal uitschelden via Facebook-reacties zijn aan de orde van de dag en nemen we nauwelijks nog serieus.

Rijnmond

- Feyenoord.
Als Feyenoord-verslaggever hoor en krijg je soms vervelende dingen naar je hoofd geslingerd. Vaak staan er naar aanleiding van een podcast, FC Rijnmond of wedstrijdverslag vervelende negatieve reacties op bepaalde forums. Daar hebben de andere sportcollega's ook last van.

Laatst (9 mei '21) was er dat incident dat tijdens het wedstrijdverslag Feyenoord-Ajax iemand naar Rijnmond had gebeld om te zeggen dat er een bom onder mijn auto zou worden geplaatst.

Zeker rond wedstrijden van Feyenoord en Ajax krijg ik soms privé mails of chats met bedreigingen. Vaak zoals: 'wacht maar als ik je een keer zie of ik gooi je ruiten in'. Als ik bij Feyenoord of ergens tijdens mijn werk merk dat de sfeer omslaat ben ik wel op mijn hoede. Vaak gehad dat er een gevoelig thema is en dat er dan wordt geroepen "Opkankeren met die camera". Dat is regelmatig voorgekomen de laatste tijd bij mij en collega's. Ik probeer dan vaak in te schatten of het echt verstandig is om te stoppen of ergens anders te gaan filmen of toch te blijven staan. We nemen vaak in vergaderingen al scenario's door en in tegenstelling tot vroeger gaan we vaak - om niet te provoceren - zonder camera naar protestacties of gevoelige onderwerpen met supporters.

De keren dat ik moet 'opkankeren met die kankercamera' kan ik niet meer tellen. Voel ik mij hierdoor bedreigd? Nee, al merk ik dat de toon sinds twee jaar wel veranderd is. Waar ik vroeger vriendelijk zei dat we hen niet filmen is dat voor mij geen zekerheid meer. Het behoeft geen uitleg dat dit altijd bij Feyenoord gebeurt.

Ik heb zelf nog nooit een klap gehad. Wel een keer vuurwerk naar mij toe gegooid gekregen. Dat was toen de bus van Feyenoord terugkwam en opgewacht werd na de 4-0 bij Ajax, anderhalf jaar geleden. Toen durfde ik nog tussen de supporters te staan en te gaan filmen hoe aanvoerder Berghuis de hooligans toesprak, dat zou ik nu niet meer doen.

- **Algemeen.**

Ten eerste incident: kerkbezoeker valt verslaggever aan in Krimpen a/d IJssel, 28 maart 2021. Link naar artikel:

<https://www.rijnmond.nl/nieuws/205096/Verslaggever-krijgt-trappen-in-buik-bij-kerk-in-Krimpen-aan-den-IJssel>

Ik zou bij een stille tocht voor een jongen van 16/17 die is neergestoken door een leeftijdsgenoot gaan draaien als verslaggever. Vrienden van de familie belden me met de mededeling dat ik niet welkom was, omdat veel mensen ons daar niet wilden hebben en dat er mogelijk mensen konden zijn die ons te lijf wilden gaan. Ik waardeerde de waarschuwing, alleen het is natuurlijk te zot voor woorden dat geweld jegens journalisten genormaliseerd lijkt te worden. Je hebt in deze situatie dus twee keuzes: geen verslag doen óf verslag doen met gevaar voor eigen leven (voor de beeldvorming, het was ook nog eens in de buitenruimte op een openbare plek).

Als je op bijvoorbeeld de Lijnbaan in Rotterdam staat te filmen, dan krijg je de raarste dingen naar je hoofd. Vaak met de nodige scheldwoorden. Van "fake news" tot "kankerwif" en "tief op met die camera".

In de loop der jaren een aantal keer mensen die verbaal 'lelijk' doen ("kankermongool" en dat soort teksten), o.a. op 7 juni 2018 bij een demonstratie in Rotterdam-Charlois van Pegida naast een moskee.

Ik heb een keer gedraaid op de Oude Binnenweg in Rotterdam, toen er drie jongens recht op me af kwamen lopen (oogcontact en alles). Toen ze bij me in de buurt waren, wilden ze aan de microfoon zitten. Ik maakte een grapje en dat hadden ze niet zien aankomen. Ze liepen toen snel door. Niet zeer bedreigend voor mij, maar wel zeer irritant gedrag.

Eind januari 2021: "oproppen kankerklijer, we weten waar je zit" en meer uit dat genre. Aangezien ze dat naast mijn kantoortje op het Afrikaanderplein in Rotterdam zeiden, wisten ze dat waarschijnlijk echt.

Ik moest een keer draaien op Rotterdam-Zuid. Een item over straatafval. De cameraman en ik hebben toen diverse rondjes door de wijk gelopen, op jacht naar de gorigheid op straat. Een groepje jongens in een auto ging stapvoets naast ons rijden, heel intimiderend. Ze zeiden dat het hun wijk was en vroegen ze zich af wat we er te zoeken hadden. Ik vond dit zeer onprettig en voelde me echt wel onveilig.

Bekogeld met stenen op de Slaghekstraat in Rotterdam in juni 2019. Samen met de geïnterviewde en de cameraman. We moesten de aftocht blazen. Dat was een dreigende situatie, hoewel het onschuldige onderwerp er werkelijk geen enkele reden toe gaf. Na overleg met de hoofdredacteur geen aangifte gedaan, maar het wel gemeld bij politie. De wijkagent zou komen praten, maar zegde de afspraak af wegens onderbezetting en ik heb er daarna nooit meer iets van gehoord.

Een zware bedreiging vond ik het niet, maar op de dag dat Jacco werd geschopt bij de kerk in Krimpen a/d IJssel, 28 maart 2021, ging ik om 17.00 uur vanaf dezelfde plek live op het nieuws. Toen we om 16.30 aankwamen, kwamen twee jongens van in de 20 naar de cameraman (die bang was) en mij toe om te vragen wat wij kwamen doen. Of we er om 18.30 bij de volgende dienst ook waren, want dat leek hen 'niet zo verstandig'. Ik kon rustig met ze praten, vroeg nog of de ene z'n zonnebril af wilde doen voor ik met hem verder wilde praten, en uiteindelijk is er niks gebeurd.

Nooit fysiek lastig gevallen. Verbaal ontelbare keren.

Als verslaggever moest ik naar een zaak waar een zoon was doodgestoken en de moeder gewond geraakt. Ik ging kijken in de straat, mijn Rijnmond-auto uit het zicht geparkeerd en zonder tas de straat ingelopen. Een geëmotioneerde vrouw meldt me ineens dat de pers niet welkom is. Ik sta op de openbare weg en overweeg om er tegenin te gaan. "Ik ben de zus van de vrouw die is neergestoken" zegt de vrouw. "Vanochtend zijn de Telegraaf en Algemeen Dagblad al geweest maar die heb ik ook gezegd dat ze niet moesten filmen, je kan hier echt niet filmen." Het is me al gauw duidelijk dat het geen zin heeft om mensen aan te spreken en een gesprek te beginnen over de dode jongen, want dan zal de vrouw zich er meteen mee bemoeien. Een cameraman van Hart van Nederland ziet het ook al somber in. Hij heeft zijn camera op de grond gezet maar het werkt toch als een rode lap op een stier. De geëmotioneerde vrouw cirkelt om ons heen. Ik trek al snel de conclusie dat er op dit moment niks te halen is en vertrek.

- Een toevoeging van een collega van de receptie/telefonie. Corona zorgt ervoor dat mensen soms heel opgefokt bellen en hun ongenoegen uiten over dat wij overheidspropaganda brengen in onze berichtgeving. Ze vinden het te eenzijdig. Deze mensen zijn soms heel boos en overtuigd van hun gelijk. Ook zijn ze van mening dat ze mogen bepalen wat wij wel en niet uitzenden. Helaas bellen deze mensen vaak met een afgeschermd nummer. In dit geval zijn de gesprekken veelal intimiderend maar niet direct bedreigend.

Na het kerk incident met Jacco (in Krimpen a/d IJssel, 28 maart 2021) zijn er wel degelijk bedreigingen geuit via de telefoon. Als wij zo door zouden gaan dan zouden we het wel merken wat er met Rijnmond zou gebeuren.

L1

- Medewerkers hebben meegewerkt aan de enquête van Persveilig en onderschrijven de uitkomsten daarvan.

RTV Drenthe

- Tijdens een reportage in dierentuin Wildlands om verslag te doen van een verjaardagsactie voor een van de olifanten. Toeschouwer stond in de weg op de uitkijkplaats en ik vroeg of ik erbij mocht staan, om zo goed beeld te krijgen tijdens het filmen. Direct tegenspraak tot aan bedreiging toe ('nu weg, anders sla ik je op je bek'), omdat collega's eerder over de belabberde financiële situatie van het park berichtten. Viel niet mee te praten en andere plek uitgekozen.
- Tijdens Oud en Nieuw (half 2 's nachts) in een volkswijkje mét cameraman én beveiliging een groep van zo'n twintig jongeren benaderd voor een

interview. Sfeer was eerst oké, totdat de camera aanging en iedereen tijdens het interview dingen riep die niet op tv konden. Jongeren onder invloed bemoeiden zich ermee en de sfeer sloeg om. Toen rustig weggegaan en nog wel op grote afstand vuurwerk naar ons toegekregen. Niet achtervolgd en de andere kant opgereden om te vertrekken.

- Ik was vorig jaar bij het boerenprotest bij het politiebureau in Meppel. Groepje boeren dat om mij heen kwam staan (armen over elkaar, net iets te dichtbij) met de vraag hoe ik ze neer zou zetten, wat ik er zelf eigenlijk van wist, wat ik van hun situatie vond. Was niet gevaarlijk, wel intimiderend.
- In het verleden belden af en toe mensen over wie we hadden geschreven m.b.t. rechtbankzaken, of hun familieleden. Op een vervelende manier eisen dat dingen eraf moeten. Eén keer gehad dat iemand zei dat hij 300.000 euro wilde lenen bij ons, omdat hij dat bedrag door onze berichtgeving moet terugbetalen aan de stad. Hij zei niks strafbaars, maar wel op een nare, intimiderende toon. Verder nooit een directe bedreiging gehad (ervaring van een bureau redacteur).

NH

- Maaïke Polder bedreigd door moeder verdachte bij rechtszaak
- Half mei: Carine Gutker via whatsapp geïntimideerd door verdachte mishandeling
- Dec 2020: Maaïke Polder kerstwens raadslid Castricum na ruzie met migranten "wens je een slechte kerst en kut 2021"
- Eind okt 2020: Dennis Mantz: geroep en gescheld tijdens draaien onderwerpen Tata Steel (gebeurd vaker)
- Half aug 2020: Chantal Bos wordt bedreigd op locatie / weggejaagd (bij een brand kan ik me herinneren)
- Tijdens voetbalfeesten, vuurwerk- en lockdown-rellen zijn beveiligers meegestuurd.

Omrop Fryslân

- Medio februari, tijdens een anti-coronabijeenkomst in Heerenveen, is een verslaggever bedreigd. Er is vuurwerk naar hem toegegooid en zijn microfoon is afgepakt. Hiervan is melding gedaan bij Persveilig.
- Dreigementen bij Boerenprotesten.
- In februari zijn bij het monument voor de in 1999 vermoorde Marianne Vaatstra bloemen gelegd door een aantal fanatieke complotdenkers (Quanon), die geloven dat Vaatstra om het leven is gebracht door de zogenaamde 'satanische elite'. Nadat een journalist van Omrop Fryslân hiervan verslag heeft gedaan, ontving Omrop Fryslân telefonische dreigementen.